

Reformacija

Skozi stoletja je del katoliške cerkve vedno bolj pozabljal na svoje poslanstvo- širjenje Kristusovega nauka med ljudstvo in življenje po njem. Večala so se nasprotja med tistimi duhovniki, ki so sledili nauku, in nekaterimi visokimi duhovniki. Ti so živeli kot posvetni veljaki, obdani s svojim dvorom, v bogato opremljenih palačah. Širila se je simonija, do dobro plačanih služb so prišli ljudje, ki jim je bilo versko poslanstvo zadnja skrb. Mnogi duhovniki so živeli poklicu neprimerno življenje. Številni nižji duhovniki, ki so delovali med ljudmi, so bili pomanjkljivo izobraženi. Kritika neurejenih razmer je dosegla vrhunec z nastopom nemškega duhovnika Martina Luthra.

31.10.1517 je Martin Luther objavil 95 točk oz. tez. Menil je, da človek ne more doseči odrešitve z dobrimi deli, ampak le z vero. Verniki bi morali spoznavati pravo vero neposredno, z branjem Biblije obsodil je tudi nepravilnosti znotraj rimskokatoliške cerkve, predvsem prodajo odpustkov, neprimerno življenje duhovščine, prodajo cerkvenih položajev. Najbolj ga je motilo, da je papež sklenil denar za prezidavo Petrove cerkve v Rimu s prodajo odpustkov. Papež se s kritiko ni strinjal in je Luthra izgnal. Luther je Biblijo prevajal v nemščino, saj je menil, da bi vsak vernik moral brati Biblijo v svojem jeziku.

Luthrova kritika je naletela na odprta ušesa vseh slojev prebivalstva. Prebivalci najnižjih slojev so upali, da bodo z reformacijo dobili pravo versko ureditev, kjer bodo vsi ljudje enaki, ter da bo odpravljeno podložništvo. Meščani in zlasti plemiči pa so v novi veri videli predvsem možnost, da se polastijo cerkvenega premoženja.

Nove ideje so iz Evrope hitro prišle tudi v naše kraje. Prinesli so jih potujoči obrtniki, trgovci ter študentje, ki so študirali na italijanskih in nemških univerzah. Na slovenskem so protestantizem večinoma sprejeli plemiči in meščani. Kmetom so bili bližji prekrščevalci in štiftarji, ki so zagovarjali krst odraslih in oznanjali enakost med ljudmi.

PRIMOŽ TRUBAR

Se je rodil 8. junija 1508 na Raščici pri Turjaku na Dolenjskem in je umrl 29. junija 1586 v Derendingenu na Nemškem. Služboval je v Šentjerneju, vendar je moral že leta 1548 zbežati v Nemčijo, kjer je kmalu začel uresničevati misel, da bi Slovence s tiskano besedo pridobil za novo vero. Napisal je prvi slovenski knjigi; Abecednik in Katekizem.

JURIJ DALMATIN

Se je rodil leta 1547 v Krškem in umrl 31. avgusta 1589 v Ljubljani. Po končanem šolanju na Nemškem se je uveljavil kot pridigar v Ljubljani, pesnik cerkvenih pesmi, predvsem pa kot prevajalec celotnega svetega pisma, kar je najpomembnejše delo slovenskih protestantov.

ADAM BOHORIČ

Se je rodil leta 1520, v bližini Brestanice in je umrl v izgnanstvu okrog 20. novembra 1598 leta. Napisal je prvo slovensko slovnico- Zimske urice, uzakonil črkopis- Bohoričico ter sodeloval pri izdaji Dalmatinove Biblije. V bohoričici so Slovenci pisali do srede 19. stoletja.

Katoliški in posvetni veljaki so videli, da se bodo morali dogovoriti s protestanti. V Augsburgu so cesar Karel Veliki in državni stanovi leta 1555 sklenili augsburški verski mir. Z njim so končali verske boje reformacije in priznali novo vero- protestantizem. Uveljavili so načelo »čigar dežela, tega vera«.